

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2016/17. ORSZÁGOS DÖNTŐ 11. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Verses művek utolsó mondatait idézzük. Melyek írója Arany János?
  - „Ébren maga van csak az egy szerelem.”
  - „Dicső híre-neve fennmaradt örökre.”
  - „Rég elhamvadtak a bitófa mellett!”
  - „Fölhasogatja sötét zsákját / A halhatatlanságnak fényes borotvája.”
  - „S elborítá a sirt új havával az ég.”
- A felsorolt szereplők közül kikkel találkozhatunk a *Szigeti veszedelemben*?
  - Delimán*
  - Farkasics*
  - Demirhám*
  - Juranics*
  - Hamviván*
- Olyan szavak meghatározását közöljük, amelyekben **ng** betűkapcsolat van. A szavak megtalálása után olvassátok össze az első betűket! Mit jelent az így kapott szó?

1. nyomasztó félelem; 2. lepke; 3. sóvárog; 4. kedv, lelkiállapot; 5. mocsár

  - szúró fegyver*
  - mohamedán bíró*
  - török gyalogos*
  - török lovas katona*
  - oszmán fejedelmi méltóság*
- A helység kalapácsa* szereplői mellé rendeltünk foglalkozásneveket. Melyek a helyes párosítások?
  - Harangláb – egyházfi*
  - Márta – kocsmáros*
  - Bagarja – bíró*
  - Fejenagy – kovács*
  - Csepü Palkó – lovászegény*
- Kovács Ákos *Gondolnék rád* című dalából idézünk egy versszakot. Jelöljétek be a rá vonatkozó igaz állításokat!

*Egy asszony szép szavára
Szelídebb ember leszek.
A gondot hagyom másra.
Engem munka vár a kertben,
Amíg egy fát ültetek.*

  - Az idézet csak igei állítmányokat tartalmaz.*
  - Az egyik szó egy Arany János-vers címe.*
  - Az idézetben található oximoron.*
  - Az egyik sor rájátszik egy külföldi regény záró mondatára.*
  - Utolsó sora szó szerinti idézet József Attila egyik verséből.*
- Híres írók, költők szülőhelyét adtuk meg hiányosan. Melyik településnek van olyan szülőtte, aki a romantika korában alkotott?
  - _A_Y_Z_L_N_A*
  - _Ó_Y_M*
  - _S_K_O_N_A*
  - _Z_D_M_T_R*
  - _L_Ó_Z_R_G_V*

- Az alábbi öt szó közül három igen hasonló jelentésű. Melyik ez a három?
  - pernahajder*
  - böllér*
  - pribék*
  - himpellér*
  - semmirekellő*
- Mit csinál a szólás szerint egy *fogadatlan prókátor*?
  - önkéntes szolgálatot végez*
  - háznál-házra jár*
  - álhíreket terjeszt*
  - köztéren szónokol*
  - kérés nélkül beleavatkozik más ügyeibe*
- Mely igéből lehet egyetlen **-g** képzővel főnevet létrehozni?
  - üt*
  - sző*
  - áll*
  - lő*
  - váj*
- Vajon **o** vagy **ó** hiányzik az alábbi szavakból? Jelöljétek be azt, amelyet **ó**-val kell írni!
  - melank_likus*
  - aut_gram*
  - Marco Pol_val*
  - fot_gráfia*
  - hiperb_la*
- Ki tölti be az intrikus szerepkörét a *Bánk bán* című drámában?
  - Ottó*
  - Gertrudis*
  - Izidóra*
  - Biberach*
  - Petur bán*
- Jelöljétek be a nyelvhelyesség szempontjából hibás, kifogásolható mondatokat!
  - Könyörgöm, hagyj már békén!*
  - Én a helyedben nem nevetnék ezen az izetlen tréfán.*
  - Köszönöm a fáradságodat, sokat segítettél.*
  - A rossz idő végett a falunapi rendezvény elmarad.*
  - Külön dicséretet érdemelnek azok a csapatok, akik a sportszerűségben is élen jártak.*
- „Hallgattassék meg a másik fél is!” – szól az ismert bölcsesség. Mi igaz a „hallgattassék” igealakra?
  - ikes ige*
  - felszólító módú*
  - műveltető ige*
  - szenvedő ige*
  - tárgyas ige*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Antik szólások. Különböző tulajdonnevek hiányoznak az alábbi ókori görög-római mitológiai, illetve történelmi szólásokból, szólásértékű kifejezésekből. Pótoljátok ezeket a neveket, és a teljes szó szerkezeteket írjátok le a válaszlapra!

1. ... fonala	5. ... ladikja	9. ... vászna	13. ... hordója
2. ... nyila	6. ... szelencéje	10. ... gyűrűje	14. ... mérlegén
3. ... szekere	7. ... karjaiba dől	11. ... almája	15. ... kincse
4. ... istállója	8. ... kardja	12. ... ágya	16. ... és ... közt